

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	11
---------------------------	-----------

Rozdział I

INFORMACJE KREOWANE PRZEZ RACHUNKOWOŚĆ PODSTAWĄ ZARZĄDZANIA FINANSAMI I OCENY GOSPODARKI FINANSOWEJ PRZEDSIĘBIORSTWA.	17
---	-----------

Uwagi wstępne	17
---------------------	----

1. Przydatność informacji zawartych w sprawozdaniach finansowych do zarządzania finansami w przedsiębiorstwach i grupach kapitałowych	18
1.1. Informacje zawarte w bilansie majątkowym	18
1.1.1. Istota bilansu	18
1.1.2. Przydatność informacji zawartych w bilansie do podejmowania decyzji.	20
1.2. Informacje zawarte w rachunku zysków i strat	28
1.3. Rachunek przepływów pieniężnych	30
2. Motywy i metody fałszowania sprawozdań finansowych	31
2.1. Podstawowe pojęcia	31
2.2. Motywy i możliwości fałszowania sprawozdań finansowych	33
2.3. Ocena zniekształceń sprawozdań finansowych według Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej.	36
2.4. Możliwości i ograniczenia fałszowania sprawozdań finansowych	38
2.5. Rachunkowość kreatywna źródłem zniekształconych informacji dla oceny kondycji finansowej przedsiębiorstwa	40
3. Ważniejsze obszary i metody fałszowania sprawozdań finansowych	43
3.1. Rachunek zysków i strat	43
3.1.1. Manipulowanie przychodami.	43
3.1.2. Manipulowanie kosztami – zniekształcanie podstawowych relacji ekonomicznych w rachunku zysków i strat	46
3.2. Bilans – podstawowe sprawozdanie finansowe	47

3.2.1. Zniekształcenia w obszarze wartości niematerialnych i prawnych	47
3.2.2. Fałszowanie informacji w obszarze środków trwałych.....	48
3.2.3. Fałszowanie sprawozdań finansowych w obszarze aktywów obrotowych.....	49
3.2.4. Modyfikowanie kapitałów własnych.....	51
3.2.5. Manipulowanie w obszarze zobowiązań i rezerw na przyszłe zobowiązania	51
Literatura	53
Pytania i problemy do dyskusji	54

Rozdział II

PRAWNE WYMOGI BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH JEDNOSTEK GOSPODARCZYCH

1. Potrzeba i przedmiot badania sprawozdań finansowych	55
1.1. Zasadność i istota podejmowania badania sprawozdań finansowych	55
1.2. Cel badania sprawozdań finansowych	58
2. Przedmiot obowiązkowego badania i tryb sporządzania sprawozdań finansowych w Polsce	60
2.1. Przedmiot obowiązkowego badania	60
2.2. Tryb i zakres sporządzania sprawozdania finansowego.....	64
2.3. Księgi rachunkowe i dowody księgowe	68
2.4. Dokumentacja powstająca podczas inwentaryzacji.....	69
2.5. Skonsolidowane sprawozdanie finansowe grupy kapitałowej.....	71
2.6. Użytkownicy sprawozdań finansowych.....	72
3. Podstawowe założenia koncepcyjne i cechy jakościowe sprawozdań finansowych według Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (MSSF)	74
3.1. Założenia podstawowe.....	74
3.2. Cechy jakościowe sprawozdań finansowych	76
4. Międzynarodowe Standardy Rewizji Finansowej (MSRF)	78
4.1. Istota i moc obowiązująca Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej.....	78
4.2. Cel audytu zewnętrznego według MSRF	80
Literatura	82
Pytania i problemy do dyskusji	82

Rozdział III

BADANIE, ZATWIERDZANIE I UDOSTĘPNIANIE SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH WEDŁUG WYMOGÓW PRAWA POLSKIEGO

1. Tryb i zakres badania, zatwierdzania i udostępniania sprawozdań finansowych.....	83
---	----

2. Terminy przeprowadzania badania rocznego sprawozdania finansowego.....	88
3. Zatwierdzanie i udostępnianie rocznego sprawozdania finansowego.....	90
3.1. Zatwierdzanie sprawozdań finansowych	90
3.2. Składanie rocznego sprawozdania finansowego w rejestrze sądowym.....	93
3.3. Przekazanie zatwierdzonego sprawozdania finansowego do urzędu skarbowego	95
4. Odpowiedzialność karna za naruszenie obowiązków w zakresie sporządzania i udostępniania sprawozdań finansowych.....	96
5. Przechowywanie i ochrona dokumentacji.....	97
5.1. Przechowywanie dowodów, ksiąg rachunkowych i sprawozdań finansowych w jednostce gospodarczej	97
5.2. System ochrony danych i ich zbiorów	98
5.3. Przechowywanie dokumentów jednostek, które zakończyły działalność	99
5.4. Przechowywanie dokumentacji z badania sprawozdań finansowych w podmiotach uprawnionych do badania	99
6. Biegły rewident, jego bezstronność i niezależność	100
7. Podmioty uprawnione do badania sprawozdań finansowych.....	103
7.1. Forma prawna i zakres działania podmiotów uprawnionych do badania sprawozdań finansowych.....	103
7.2. Wybór podmiotu uprawnionego do badania sprawozdania finansowego jednostki	104
8. Zakres opinii biegłych rewidentów wynikających z wymogów Kodeksu spółek handlowych	106
Literatura	107
Pytania i problemy do dyskusji	107

Rozdział IV

PROCEDURY, METODY I TECHNIKI BADANIA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

1. Metody badania	109
2. Procedury (sposoby) badania	117
2.1. Szczegółowe badanie wiarygodności.....	119
2.2. Badanie zgodności	121
3. Techniki badania i pozyskiwania dowodów badania.....	122
4. Ryzyko badania i jego szacowanie	128
5. Ocena ryzyka oszustw i błędów	133
6. Istotność i określenie jej poziomów	137
7. Zastosowanie przedstawionych metod, procedur i technik badania	140
Literatura	143
Pytania i problemy do dyskusji	143

Rozdział V**ORGANIZACJA PRACY BIEGŁEGO REWIDENTA ORAZ ZAKRES I PRZEBIEG BADANIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO JEDNOSTKI GOSPODARCZEJ.....**

JEDNOSTKI GOSPODARCZEJ.....	144
1. Organizacja pracy biegłego rewidenta	144
1.1. Zakres i kolejność prac biegłego rewidenta	144
1.2. Poznanie jednostki i jej środowiska oraz ocena ryzyka badania	148
2. Przebieg badania sprawozdania finansowego jednostki gospodarczej	151
2.1. Opracowanie planu badania sprawozdania finansowego	152
2.2. Etapy badania sprawozdania finansowego	154
2.2.1. Badanie wstępne sprawozdania finansowego	155
2.2.2. Badanie zasadnicze sprawozdania finansowego	164
2.3. Poprawność i rzetelność sporządzania sprawozdania z działalności jednostki	174
2.4. Informacja o naruszeniach prawa, umowy lub statutu jednostki	175
2.5. Badanie zabezpieczeń na majątku i zobowiązań warunkowych	176
2.6. Zdarzenia po dacie bilansu	177
2.7. Inne problemy badania	178
3. Badanie sprawozdań finansowych łącznych	181
4. Badanie zdolności jednostki do kontynuacji działalności	182
4.1. Istota kontynuowania działalności jednostki gospodarczej	182
4.2. Jednostki niekontynuujące działalności i aspekty rachunkowe ich sprawozdania finansowego	184
4.3. Prawo upadłościowe a obowiązki wynikające z ustawy o rachunkowości w przypadku upadłości	185
5. Organizacja zespołowego badania sprawozdania finansowego	188
5.1. Obowiązki kierownicze i nadzorcze związane z badaniem sprawozdania finansowego	188
5.2. Organizacyjne uwarunkowania badania zespołowego	189
5.3. Czynności związane z zakończeniem badania w zespole	194
Literatura	195
Pytania i problemy do dyskusji	196

Rozdział VI**FORMUŁOWANIE OPINII I RAPORTU Z BADANIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO**

SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	197
1. Forma opinii i sprawozdania (raportu) z badania sprawozdania finansowego stosowane w Polsce	197
1.1. Istota i podstawy sporządzania opinii i raportu z badania	197
1.2. Zakres, zasady sporządzania i sposób formułowania ustaleń raportu z badania sprawozdania finansowego	199
2. Rodzaje opinii o sprawozdaniu finansowym i zasady ich sporządzania ...	203

2.1. Istota i zakres opinii z badania sprawozdania finansowego.....	203
2.2. Rodzaje opinii biegłego rewidenta o sprawozdaniu finansowym.....	206
3. Struktura raportu z badania sprawozdania finansowego.....	212
3.1. Zakres poszczególnych części raportu.....	212
3.2. Podstawy do przeprowadzenia analizy sytuacji badanej jednostki, jej zakres i etapy przeprowadzenia	216
3.3. Część końcowa raportu	220
4. Sporządzanie wystąpienia do kierownictwa badanej jednostki.....	220
5. Opinia i sprawozdanie biegłego rewidenta z badania sprawozdania finansowego według Międzynarodowych Standardów Rewizji Finansowej	221
Literatura	225
Pytania i problemy do dyskusji	226

Rozdział VII

BADANIE SKONSOLIDOWANYCH SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH GRUP KAPITAŁOWYCH..... 227

1. Pojęcie konsolidacji i grupy kapitałowej oraz zakres sporządzania skonsolidowanego sprawozdania finansowego.....	227
2. Możliwości odstąpienia od konsolidacji	231
3. Warunki przeprowadzenia prawidłowej konsolidacji sprawozdań finansowych.....	233
4. Metody konsolidacji i zasady dokonywania wyłączeń danych.....	235
4.1. Konsolidacja metodą pełną.....	236
4.2. Konsolidacja metodą proporcjonalną	241
4.3. Konsolidacja metodą praw własności.....	243
5. Dokumentacja konsolidacyjna	244
6. Procedury i metody badania skonsolidowanych sprawozdań finansowych.....	248
Literatura	252
Pytania i problemy do dyskusji	252

Rozdział VIII

OCENA ZDOLNOŚCI PRZEDSIĘBIORSTWA DO KONTYNUOWANIA DZIAŁALNOŚCI – OCENA SYTUACJI FINANSOWEJ PRZEDSIĘBIORSTWA..... 253

Uwagi ogólne	253
1. Cele analizy sytuacji finansowej przedsiębiorstwa.....	253
2. Podstawowe narzędzia badania kondycji finansowej przedsiębiorstwa ...	255
3. Metody oceny gospodarki finansowej.....	257
4. Źródła informacji dla analizy finansowej.....	262
5. Zakres analiz finansowych	264

6. Kluczowe mierniki oceny sytuacji finansowej jednostki stosowane przy badaniu sprawozdań finansowych	265
6.1. Zakres mierników oceny	265
6.2. Wskaźnikowa metoda oceny	271
6.2.1. Wskaźniki płynności finansowej	271
6.2.2. Wskaźniki zyskowności (rentowności)	275
6.2.3. Wskaźniki aktywności gospodarczej (sprawności i produktywności)	277
6.2.4. Wskaźniki zadłużenia i stopnia pokrycia	279
6.2.5. Wskaźniki rynku kapitałowego	282
6.2.6. Analiza zbiorcza – piramida wskaźnikowa (analiza metodą Du' Ponta)	284
Literatura	286
Pytania i problemy do dyskusji	286

Rozdział IX

ANALIZA I MONITORING JAKO NARZĘDZIA WCZESNEGO ROZPOZNANIA ZAGROŻENIA DLA UTRATY KONDYCJI FINANSOWEJ

287

1. Przejawy zagrożeń w systemie wczesnego ostrzegania	287
2. Przykład analizy kondycji finansowej jednostki gospodarczej na podstawie informacji zawartej w sprawozdaniu finansowym. Studium przypadku	296
2.1 Analiza wyników finansowych jednostki gospodarczej	296
2.2. Analiza sytuacji majątkowej i finansowej na podstawie bilansu	298
2.3. Ocena wskaźnikowa	301
2.4. Potwierdzenie przejawów zagrożeń	303
3. Wymagane kierunki przedsięwzięć na rzecz urentownienia działalności przedsiębiorstwa	307
Literatura	318
Pytania i problemy do dyskusji	319

Rozdział X

WYBRANE AKTY NORMATYWNE ZWIĄZANE Z DZIAŁALNOŚCIĄ JEDNOSTEK GOSPODARCZYCH

320

A. Akty prawne w zakresie rachunkowości i badania sprawozdań finansowych	320
B. Akty prawne w zakresie podatków i opłat	325
C. Akty prawne w zakresie prawa gospodarczego	334
D. Akty prawne w zakresie finansów publicznych	336

LITERATURA	339
-------------------------	------------